

สภาพการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นางสุภาภรณ์ พรหมผาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-437-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019535

๑๑๗๑๑๖๔๓๗

STATE OF THE ORGANIZATION OF ART ACTIVITIES
IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

Mrs. Supaporn Phormfai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of
Education Department of Elementary
Education Graduate School
Chulalongkorn University

ISBN 974-582-437-2

1993

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โดย

นางสุภาภรณ์ พรหมฝาย

ภาควิชา

ประถมศึกษา

สาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสภาพรรณ ชยสมบัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีกรมล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสภาพรรณ ชยสมบัติ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีกรมล)

.....
(อาจารย์ ดร.บุษบง ดันดีวงศ์)

สุภาภรณ์ พรหมฉาย : สภาพการจกกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (STATE OF THE
ORGANIZATION OF ART ACTIVITIES IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.โสภณพรหม ชยสมบัติ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ศิริลักษณ์ ศรีกรมล,
234 หน้า ISBN 974-582-437-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจกกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนอนุบาลใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประชากรและตัวอย่างประชากร
ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานด้านอนุบาลศึกษา 77 คน ครูผู้สอน
ชั้นอนุบาลศึกษา 271 คน รวมทั้งหมด 348 คน งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นปลายเปิด ประเมินค่า และเติมค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดย
หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีเป้าหมายให้นักเรียนทำกิจกรรมศิลปะอย่างอิสระ
แต่ไม่มีนโยบายที่จะปรับการจกประสภารณ์เพราะกิจกรรมศิลปะไม่แยกเป็นรายวิชา ผู้บริหารสนับสนุน
ให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการจกกิจกรรมศิลปะในระดับอนุบาล ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ
การเรียนกิจกรรมศิลปะ โดยให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์อย่างเต็มที่

ด้านลักษณะการจกกิจกรรมของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมศิลปะ ส่วนใหญ่เป็นครูประจำ
ชั้นอนุบาล กิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับ งานตัด ฉีก ปะ พับ ด้วยวัสดุต่าง ๆ เป็นรูปทรงง่าย ๆ
มีการเล่าเรื่องราวจากผลงานที่สร้างขึ้น การทำงานแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 7 คน นักเรียนได้ทำ
กิจกรรมศิลปะทุก ๆ วันละ 30 นาที ในห้องเรียนของตน ส่วนกิจกรรมเสริมทางศิลปะมีการประกวด
ผลงานกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนอนุบาลเพิ่มมากขึ้น การวัดและประเมินผลมีการบันทึกพฤติกรรม
ของนักเรียนด้วยเครื่องมือที่ครูร่วมกันจัดทำขึ้น สังเกตพัฒนาการของนักเรียน ครูส่วนใหญ่คิดว่า การวัด
และประเมินผลช่วยให้รู้ความสามารถพิเศษของนักเรียน

ปัญหาของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่า ขาดการนิเทศ ขาดวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะ
บุคลากรไม่มีวุฒิทางศิลปะ และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจกกิจกรรมศิลปะในการระดับ
อนุบาล

ภาควิชา.....ประถมศึกษา
สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C141034 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION
 KEY WORD: ART ACTIVITIES/ PRESCHOOL/ KINDERGARTEN

SUPAPORN PHORMFAI : STATE OF THE ORGANIZATION OF ART ACTIVITIES
 IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
 PRIMARY EDUCATION COMMISSION. ASST.SOPAPAN CHAYASOMBAT AND ASST.
 SIRILAK SRILAMOL, 234 pp. ISBN 974-582-437-2

The objective of this research was to study the state of the organization of art activities of kindergarten pupils under the jurisdiction of the office of the national primary education commission. The samples were 77 kindergarten administrators and 271 kindergarten teachers. The data collection instruments in this research were open ended; rating scale and fill-in-the-blank questionnaires. The data were analyzed by means and percentage.

Result :

Most kindergarten administrators had a goal in having pupils do the art activities freely but had no policies in adopting the art activities plan in the suitable way because arts were not separated to be subject. Administrators supported teachers in improving their knowledge about art activities for kindergarten level, promoted pupils' good attitude towards arts by providing full teaching aids and materials.

It was found that art activities were mainly taught by kindergarten classteachers. The activities were cutting, tearing, gluing and folding different kinds and shapes of materials art works, working in groups of 5 - 7, doing 30-minute-art activities everyday in the classroom. For special activities, there were art contests concerning measurement and evaluation the pupils' development behaviors were recorded by the teachers. Most teachers belived that these methods would allow them to know the special abilities of the pupils.

The most problems of the administrators and teachers were lacking of supervising, art materials, qualified teachers and understanding of art activity organization in kindergarten level.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา
 สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย
 ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดี
ยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรณ ขยสมบัติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรี
กมล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ
ท่านเป็นอย่างมากจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อาไพ ตีรณสาร รองศาสตราจารย์ เลิศ
อานันทะนะ อาจารย์ อัจฉนา อิศรางกูร ณ อยุธยา อาจารย์ราศี ทองสวัสดิ์ และอาจารย์กัญญา
เกตุกล้า ซึ่งทั้ง 5 ท่านดังกล่าว ได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจน
แนะนำที่เป็นประโยชน์และข้อคิดที่ดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอย่างยิ่ง ขอขอบคุณ
ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้ความสะดวกในการทดลองใน
การทดลองใช้เครื่องมือและให้ความร่วมมือในการวิจัย ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
อย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณอาจารย์โรงเรียนดังกล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณแม่ทัพวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยและขอระลึกถึงพระคุณของ
คุณพ่อ คุณแม่ สามี พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ จึงทำให้ผู้
วิจัยมีกำลังใจและเกิดความวิริยะ อุตสาหะในการท้าววิจัยครั้งนี้

สุภาภรณ์ พรหมผาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์โดยตรงจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	12
จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล.....	13
แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล.....	16
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	17
การเรียนการสอนกิจกรรมศิลปะ.....	18
กิจกรรมศิลปะ (กิจกรรมสร้างสรรค์).....	20
ลักษณะของกิจกรรมศิลปะระดับอนุบาล.....	23
การจัดกิจกรรมศิลปะระดับอนุบาล.....	28
พัฒนาการของศิลปะระดับอนุบาล.....	38

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตการศึกษา.....	
2	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ.....	65
3	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามข้อมูล ด้านสถาน ภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนเด็กระดับชั้นอนุบาล ประสบการณ์ทางด้านศิลปะ ความสามารถทางด้านศิลปะ การ เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา และขนาดของโรงเรียน.....	74
4	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล จำแนกตาม สถานภาพ.....	77
5	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามข้อมูลด้านสถาน ภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนเด็กระดับชั้นอนุบาล ประสบการณ์ทางด้านศิลปะ ความสามารถทางด้านศิลปะ การ เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาและจำนวนนักเรียนในชั้นที่สอน.....	80
6	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามเป้าหมายและ บรรยายในการจัดกิจกรรมศิลปะ และการส่งเสริมสนับสนุนการ จัดกิจกรรมศิลปะ สำหรับนักเรียนอนุบาล.....	86
7	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล จำแนกตามการ วางแผนด้านศิลปะ.....	93
8	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล จำแนกตามเนื้อหา กิจกรรมศิลปะ.....	101
9	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล จำแนกตามการ กิจกรรมศิลปะ.....	103
10	จำนวนและค่าร้อยละของผู้สอนชั้นอนุบาล จำแนกตามการวัด และประเมินผลศิลปะ.....	106

11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ ผู้บริหารและครูสอนชั้นอนุบาลศึกษาเกี่ยวกับการเรียน การสอน.....	109
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับด้านวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่.....	112
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับด้านบุคลากร.....	114
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับตัวนักเรียน.....	116
15	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ความคิดเห็นความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัด กิจกรรมศิลปะ.....	118
16	จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสถานที่ทำกิจกรรม ศิลปะ การจัดห้องเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน และสภาพห้องเรียน.....	127
17	จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามแนวทาง จัดกิจกรรมศิลปะ ผู้สอนกิจกรรมศิลปะ วิธีการจัดกิจกรรม ศิลปะ บทบาทหน้าที่ของครูศิลปะ พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน บรรยากาศสันทนันทนาการ ศิลปะ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	129
18	จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามการใช้ การ สังเกตและบันทึกผลงานเปรียบเทียบกับพัฒนาการของนักเรียน อนุบาล สังเกตความสวยงามของภาพและดูความเหมือนจริง ของภาพ.....	133
19	รายชื่อโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ.....	178